СВОБОДА | SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК | UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. | OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL. Ч. 237. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 11 жовтня 1932. VOL. XL. No. 237. Jersey City, N. J., Tuesday, October 11, 1932. THREE CENTS.

КАЖУТЬ, ЩО В ЛИПНІ ПОЧАВСЯ ЗВОРОТ ДО ЛІПШОГО

НЮ ЙОРК. — Банковий дім „Лімен Бродерс" розіслав до 100 найвизначніших промисловців 6 запитів, у яких просив відповісти в справі кризи.

Відповіди одержано оптимістичні. Бо 82% відповідаючих ствердили, що вже від липня ситуація в промислі постійно поліпшується.

Щодо безробіття, то заповідають, що наразі годі надіятися великих змін.

СВЯТА ГЕРОЇВ НАБУВАЮТЬ ПОПУЛЯРНОСТИ.

НЮ ЙОРК. — Простора галя Українського Народного Дому не могла помістити великих мас, що хотіли бути на влаштованім у неділю Святі Героїв. Сотки людей відійшли домів, бо галя була переповнена. Свято випало величаво.

НЕСПОКОЇ НА ФИЛИПИНАХ.

МАНІЛЯ. — Повстанці з племени Маро вбили 12 жовнірів і двох ранили. Бракує ще 3 жовнірів і не знати, що з ними сталося. Влада зараховує повстанців до кримінальних елементів.

ВАШИНҐТОН ЗДИВОВАНИЙ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни нічого ще не знає про якісь сутички жовнірів з Моро. Але подає, що неспокої, які вибухають на Филипинах, мають дуже часто релігійний характер. Особливо від того часу, як місцевість Гольо навістив тайфун, наробивши величезної шкоди, що знову спричинило голод. Населення вірить, що це Алаг покарав їх тайфуном і голодом за те, що султан, якому вони духово підлягають, занадто підляг християнським впливам, їздив по ріжних містах, ходив до театрів і кабаретів та забавлявся. Разом з тим почало зростати негодування ще й з того боку, що Гольом править християнський филипинський ґовернор.

МЕЙОР ВОКЕР ВЕРНУВСЯ.

НЮ ЙОРК. — Тамані Гол намагалася привитати вернувшого з Европи Вокера з великою парадою. Але вона якось не дуже то вдавалася, хоч привитати прийшло яких 5,000 людей, Вокер заявив, що він радий, що вернувся. З його поведення виходить, що він не зрезиґнував з політичної карієри. Тільки ще не знати, на що то його Тамані Гол готує.

СМИТ ГОТОВ КАНДИДУВАТИ НА МЕЙОРА.

НЮ ЙОРК. Якщо заіменований демократами кандидат на мейора Ню Йорку, О'Браен, буде вибраний і покажеться не дуже то добрим, то по нім готов кандидувати на мейора в 1933 р. бувший ґовернор Смит.

РУЗВЕЛТ ЩЕ РАЗ ПОЇДЕ НА ВЕСТИ.

ОЛБАНІ. — Ґовернор Рузвелт, не зважаючи на свої успіхи, які мав на Вестах, хоче вибратися туди ще раз, а також на Полудне, щоби вдержати своїх симпатиків при собі.

ЧУЖИНЕЦЬКІ ҐРУПИ ПІДПИРАЮТЬ ГУВЕРА.

ВАШИНҐТОН. — Білий Дім одержав телеґраму від 16 чужинецьких ґруп міста Шикаґа, між ними і від української ґрупи, в якій вони запевняють президента Гувера, що в день виборів станут при ньому.

ОРЕҐОН ЗА ДЕМОКРАТІВ.

ПОРТЛЕНД (Ореґон). — Стейт Ореґон, що вважався завжди републиканською твердинею, готов голосувати на демократичний тікет. Такий тепер там сентимент, витворений депресією.

РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ КАНДИДАТ НА МЕЙОРА НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Републиканським кандидатом на мейора іменовано Луиса Г. Павндса.

СВЯТКУЄ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПО СВОМУ.

НЮ ЙОРК. — Ю Шейр Йонґ, молодий Китаєць, що навчився літати літаком від славного летуна Чемберлейна, приспішував науку, щоби перелетіти одинцем понад Ню Йорком в день освободження Китаю від цісарської влади. Відбувши такий лет 10 жовтня, забрався Йонґ знову до своєї властивої роботи, себто до прання біля.

ВЕТЕРАНИ ПОПИРАЮТЬ ВЕТЕРАНСЬКОГО КАНДИДАТА.

НЮ ЙОРК. Американські ветерани розпочали широку кампанію, щоби ґовернором став полковник Вилієм Доневен, ветеран, учасник світової війни, відомий з хоробрости.

Доневен є републиканським кандидатом.

ЧОТИРИ ПРОВИНИ ГУВЕРА.

БРІДЖПОРТ. — Ґовернор Річі з Мериленду, критикуючи перед 2,000 демократами републиканську адміністрацію, заявив, що Гувер провинився тим, що не зарадив фармерській кризі, згодився на високу тарифу, форсував протибіцію і не зрівноважив буджету, коли було треба.

А обидвом партіям закинув, що вони надто пересякли бюрократизмом.

ЛОНДОНСЬКЕ ЖІНОЦТВО ПОЧАЛО КУРИТИ ФАЙКИ.

Велику сензацію викликала в англійській столиці поява кількох молодих дівчат із файками в устах на вулиці Окефорд. Сталося це пару тижнів тому, а тепер побачити на найлюднішій лондонській вулиці, в ресторані, каварні, в трамваю чи дебудьінде жінку з файкою в зубах належить уже до звичайних річей. Не зважаючи на спротив зі сторони частини лондонського населення, тамошні жінки таки поставили на свойому, заявляючи, що як вільно їм курити папіроси, то вільно й курити файки, тимбільше, що їхні предки жіночого полу це робили, хоч, правда, лише в себе вдома.

РОЗСТРІЛЯЛИ ЗА ШПІОНАЖУ.

В Кремянці розстрілили Ігната Бамша та Ігната Ковальчука, яких наглий суд засудив за шпіонажу. В найблизчих днях мають відбутися перед наглим судом у Кремянці дальші розправи за шпіонажу. На лаві обвинуначених засаде 9 осіб.

БУВШИЙ ДИРЕКТОР БАНКУ БАНКОВИМ БАНДИТОМ.

Поліція в Люїсбурґ, Н. Ш., арештувала А. Рефюза, бувшого директора банку в тій місцевости, як він намагався з одним бандитом ограбити банк.

НАУКА ПОДОРОЖІЛА.

Саскачеванський університет підвищив на 100% оплати студентів майже на всіх факультетах. Дотепер оплати виносили по 40 долярів за курс.

ТИСЯЧІ ПОЛКІВ ЖЕРТВОЮ ОБМАНСТВА.

Оноді арештували в Парижі міжнародного обманця, що „понатягав" тисячі військових відділів у ріжних частинах світа та повиманчував від них гроші.

Обманець називається Симеон Робевський (Поляк чи Москаль?) та був караний ріжними европейськими судами. Його обманство полягало на тому, що від місяців він висилав за післяплатою до ріжних полків на світі пакет, у якому був аркуш паперу з концентричними колами, що його вживають при стрілянні. Така посилка коштувала від 50 до 100 франків. Робевський розсилав свої пачки до голяндських та англійських ґарнізонів в Індії, французьких у Кохінхіні, до полків у південній Африці, Австралії, Канаді, в південно-американських републиках, словом — до всіх ґарнізонів світа, крім 6 Франції.

А ґарнізони посилку викуплювали, бо вона була вміщена з коверті, на якій видніли військові емблеми, а післяплата була відносно невелика. Щойно опісля начальники полків ломили собі голову, що має означати ця дивна посилка.

Інтерес ішов. Обманство може й не вийшло би було на яву, якби не підозрілість листоноша. Завважившии, що Робевський кождого дня дістає десятки переказів від ріжних військових полків, листонош почав підозрівати, що Робевський є міжнародним шпиґуном, і своїми спостереженнями поділився з поліційними властями.

А Франція має знову сензацію.

ГЕРОЙСТВО АНГЛІЙСЬКОГО ЛЕТУНА.

Бернард Ґолі, офіцир державної летничої служби в Лондоні, літаючи на висоті 2,000 стіп над землею, стратив контролю над машиною. Він негайно приказав 5 воякам, що були з ним на літаку: „Ви зіскакуйте зараз на землю, а я буду старатися вдержати літак, поки ви це зробите" Жовніри вдерлися з крил на хвіст літака й зіскочили, отвираючи легкопади. Один з них зломив собі ногу, бо літак був уже за близько землі, другий убився, а три осіли на землю щасливо. Самий Ґолі, вірний засаді моряків, що капітан має так довго оставатись на кораблі, як довго хоч один з його пасажирів у небезпеці, остався при кермі та загинув на місці, як літак ударився об землю.

РОЗІРВАЛО ГАРМАТУ.

Підчас вправ краківської артилерії під Олькушем вибухнуло стрільно в дулі гармати, розриваючи її на кусники. Двох гарматчиків вбило на місці, а одного тяжко ранило. Замок гармати, вирваний силою вибуху, перелетів кількасот метрів і впав на дах господарського будинку, пробиваючи ґонти. Раненого артилериста перевезли до краківського шпиталю.

НА ЖНИВА АБО ДО ВЯЗНИЦІ.

Так заявив келґарський мейор міста тамошнім самітним безробітним. Він сказав це після того, як довідався, що ті безробітні не хочуть іти до фармерів до роботи на час жнив. Всіх самітних безробітних, які відмовлятисьмуть іти на жнива, мейор приказав арештувати й судити за волокитство. Також управа міста Келґарів при співпраці міського уряду допомоги безробітним висилатиме на жнива всіх жонатих безробітних, які не мають дітей або мають лиш одну дитину. Безробітних з численнішою родиною не змушуватимуть іти на жнива. Такий самий розпорядок видала управа міста Саскатуну. — Проти розпорядку келґарської міської управи, головно щодо сімейних безробітних, виступила тамошня „Трейдс енд Лейбор Кавнсил", заявляючи, що це неслушно, щоби муніципал удержував жінки й діти робітників, а їх самих змушував працювати на фармах за „невільничу платню".

180 ОСІБ ЗАХВОРІЛИ ВІД КОВБАСИ.

В місцевостя Насва у Чехословаччині занедужали 180 людей на затроєння. Причиною затроєння була несвіжа ковбаса, яку продавав один з місцевих різників. Люди, що їли її, діставали найдалі до двох днів корчі шлунка та кишок. На вулицях згаданої місцевости падали вони непритомні десятками на землю. Поліція арештувала несовісного різника. Коли його везли до тюрми, місцеве населення хотіло відбити його поліції та повісити.

НЕБУДЕННЕ САМОГУБСТВО.

42-літній австрійський залізничник вискочив з вікна поспішного поїзду, що був у повному русі на шляху Лінц—Зальцбурґ і згинув на місці. Це є перший цього роду випадок, що його знає хроніка самогубств.

ПЕРШИЙ СФІЛЬМОВАНИЙ КОНЦЕРТ.

(УП) Німецьке фільмове товариство Універзальфільм спробувало сфільмувати великий концерт берлінської симфонічної орхестри. Дня 22. 9. показано цю фільшу перший раз запрошеній публиці в Марморгавс у Берліні. Враження назагал досить добре, одначе всежтаки слідно, що це є фільма, а не дійсність. На полотні водно постаті, але все це мертве і може занадто одноманітне, бож постаті ці нічого не роблять, лиш грають на своїх інструментах. Образи міняться досить часто. Диригував концертом проф. д-р Ф. Шіллінґ, а грали увертуру до опери „Вільгельм Тель".

Дуже можливо, що для провінції, цебто для тих, що не мають змоги почути берлінську орхестру та побачити славного дірігента, ця фільма буде мати значіння.

Назагал це є перша спроба сфільмувати концерт. Розуміється, що будуть і дальше на цьому полі працювати і мабуть у короткому часі будуть з цеї першої концертфільми так сміятись, як сьогодні сміються з першої фільми взагалі або з першої тон фільми.

ХОЧУТЬ ДЕПОРТУВАТИ ПРОВІДНИКА КАНАДІЙСЬКИХ ДУХОБОРІВ.

З Йорктону, Саск., доносять, що саскачеванське міністерство судівництва постановило депортувати з Канади духоборського провідника, Петра Вереґіна, який відбуває кару 18-місячної тюрми в Принс Алберт, Саск., за кривоприсяґу. Тому, що Вереґін не прибув прямо з Росії, лише з Німеччини, його хочуть депортувати до Німеччини. Кажуть, що Вереґін не противитисьме депортації до Німеччини.

Депортування Вереґіна відбулось би на основі іміґраційного закона, в якому кажеться, що чужинець може бути депортований з Канади за будьякий каригідний проступок.

„ЗАРУЧИНОВИЙ" РЕКОРД.

У цивільному уряді в Гамбурґу звінчалися на днях наречені, що можуть сміло похвалитися „заручиновим" рекордом. Їх заручини тревали ні менше, ні більше, тільки 44 літ. Наречені не могли одружитися, бо наречений не подобався батькови нареченої, і цей останній ніяким робом не хотів згодитися на подруже своєї дочки. Щойно коли минулого року батько упертої нареченої, ...репкий селянин з околиці Гамбурґа, помер і минув рік жалоби примірної дочки, „вічні наречені" здійснили свою майже сорокпятьлітню мрію. Обоє мають тепер по сімдесять літ.

ЖІНКИ КОНКУРУЮТЬ.

В одній з місцевостей Бурґенлянду, в Австрії, арештувала поліція грабіжницьку банду, зложену з чотирох молодих Віденок. На чолі банди стояла двацятьчотиролітня Антонія Рафельсберг. Грабіжницькі амазонки їздили на вкрадених мотоциклях поміж Віднем і Штаєрмарком і по дорозі, у ріжних місцевостях, грабили, обкрадали та обманювали людей. Майже всі крамниці, що є на цій дорозі, зголошуються на поліції як пошкодовані.

КАМПАНІЯ ПОЛЬЩІ ПРОТИ „ПРОСВІТИ"

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТИ В ЯВОРОВІ.

ЛЬВІВ. — Польська поліція перевела масові ревізії в ріжних українських установах у Яворові й околиці.

Дня 22 вересня ревідовано льокаль міської читальні „Просвіти", себто всі товариства, що мають там свої кімнати. Забрано притім ріжні записки, фотографії, книжки, образи. Відбулася теж ревізія в читальні „Просвіти", в Черниляві у війта того села, в читальні „Просвіти" в Нагачеві, у „Просвіті" в Липині та в інших читальнях околиці.

Арештовано ряд людей, звичайно просвітянських діячів. Поліція закидує їм, що вони всі помагали при незаконній діяльности Харамбурі, урядовцеви філії „Просвіти" в Яворові, котрий, обїжджаючи повіт яко люстратор, нібито допускався агітації проти уряду.

Волинський воєвода відкинув спротив 110 читалень „Просвіти" в кремянецькому повіті проти розвязання. Розвязання затверджено „з огляду на публичне безпеченство".

КРІВАВА ПОДІЯ НА ЗАКАРПАТТЮ.

УЖГОРОД. — Підчас екзекуції в селі Нижній Апші прийшло до кровавих подій, наслідком котрих згинули два селяни, а кількоро інших людей були важко ранені.

Екзекуція відбулася підчас свята по старому календарю. Селяни числом 600 душ, не давали жандармам переводити екзекуції. Між жандармами й селянами прийшло до бійки, в котрій селяни вживали буків та каміння, а жандарми — прикладів рушниць. Далі жандарми віддали 25 вистрілів до товпи. Згинув 70-літній селянин Михайло Фуцур, а в шпиталі помер Тодор Оприш.

УКРАЇНЦІ В РУМУНСЬКІЙ ОКУПАЦІЇ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ОБЕЗПРАВНЕННЯ.

БУКАРЕШТ. — Українські парляментарні заступники в Румунії заповіли ряд інтерпеляцій в румунському парляменті проти заборони вживати українськкої мови в народніх школах, надуживання релігійного фонду та інших зловживань уряду.

КОНФЕРЕНЦІЯ МЕК ДОНАЛДА З ЕРІЮТОМ НАД НІМЕЦЬКИМ ДОМАГАННЯМ.

ЛОНДОН. — Замісць пропонованої Анґлією конференції 4 великих держав у справі німецького домагання щодо зрівнання Німеччини на точці узброєння має відбутися цього тижня конференція Англії й Франції. Еріо має відвідати Мек Доналда в Лондоні.

Берлінські ґазети дуже невдоволені з такого способу полагодження питання.

ПОПАЛИ ВЖЕ НА СЛІД ІНЗОЛА.

ЛОНДОН.—Грецький кореспондент ґазети „Дейлі Експрес" подає, що Самуел Інзол, якого шукає американський суд за вживання фондів електричного підприємства на спекуляцію, приїхав літаком з Італії та висів в Атенах.

Американський уряд буде домагатися видачі Інзола для суду.

КРІВАВІ БІЙКИ В ІРЛЯНДІЇ.

ДОБЛИН. — Між прихильниками й противниками айриського президента Де Валери прийшло до поважної бійки в повіті Лимерик. Ранено тяжко 5 осіб.

Англійські ґазети кажуть, що Де Валера веде далі завзяту акцію за добуття повної самостійности для Ірляндії.

ВІДКРИВАЮТЬ ДНІПРЕЛЬСТАН.

ДНІПРЕЛЬСТАН. — Тисячі комуністичних урядовців зїхалися на врочисте відкриття великої фабрики електричної сили при помочі води на Дніпрі.

Московський уряд надає медалі чужим інжинірам, котрі працювали коло виставлення тами. Машинерія майже вся американська.

Тама має 140 стіп висоти та 3,350 стіп довжини.

РОЗКРИВАЮТЬ ТАЙНИ ПОЛІТИКИ ШТРЕЗЕМАНА.

БЕРЛІН. — Велику сензацію в краю й поза краєм викликала щойно опублікована книжкою кореспонденція д-ра Ґустава Штреземана. З книжки виходилоб, що Штраземан не був таким миролюбцем, за якого він уходив за життя, бо він виразно стремів до усунення перешкод до узброєння Німеччини та уявляв собі близький конфлікт між Німеччиною й Францією. Цілями своєї політики він уважав: полагодження ренського питання, щоби воно не перешкаджало Німеччині зброїтися; забезпека для 12 мілїонів Німців поза Німеччиною; виправлення східньої границі Німеччини, себто добуття Данціґу й коридора від Польщі; виправлення границі на Шлеську; прилучення Австрії до Німеччини.

Книжку перекладають уже на чужі мови.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

САМОДОПОМОГА В ДЕПРЕСІЇ

Мало є в Америці професій, які терплять тепер такі тяжкі часи, як заводові музиканти. В них депресія почалася раніше ніж в інших. Тисячі музикантів викинули на брук фоноґрафи. Відтак, коли здавалося, що фоноґрафи викликали бажання до гарної музики й що, наслухавшися машинової музики, любителі тим жаднiше будуть слухати музиків без посередництва машини, прийшов новий винахід, радіо, яке зменшило число музикантів дуже поважно. Коли вже здавалося, що й цей винахід викличе замилування до концертів, приходить говоряча фільма і знову вилітають з театрів на вулиці сотки тисяч музикантів. Нині число театрів з орхестрами дуже незначне. Зменшилося число тих, що вчаться музики. Зменшилося число вчителів. Ще заки робітники інших катеґорій зазнали злих часів, музиканти вже голодували. Загальне безробіття зробило поворот до старих часів просто неможливим.

Серед цього страшного стану музикантів появляється цікава новинка. Музиканти пробують знайти якусь зараду на свою нужду. Цікаве в новинці те, що музиканти, видно, пробують помогти собі самим. У Ню Йорку зорґанізувалася Симфонічна Орхестра Музиків. Має вона дати цього сезону 20 концертів у Метрополитен Опера Гавзі. Орхестрою мають проводити визначні диріґенти. У концертах заповіли свою участь відомі солісти. Білети мають бути дешевші, щоби притягнути широкі круги громадянства.

Плян уже випробували. Він показався добрим, і нині думають його наслідувати музиканти по інших містах. Американці тішаться цим пляном, бо він показує їм, що можна дати раду на безробіття самопоміччю. Дехто навіть поширює цей плян на інші професії. Мовляв, чом інші звання не могли би зробити того, що зробили музиканти?

Та власне в тому й біда, що не всі можуть зробити те, що роблять музиканти. Музикантови до концерту треба інструменту й нот. А що має робити робітник, який працює в дорогій, чужій фабриці, або в майні? Зрештою, і для музикантів зарада має свої межі. В Ню Йорку цим способом зарадили собі дві сотки музикантів, а що мають робити інші, яких є вдесятеро більше? Видно, що самопоміч того роду має свої межі. Видно, що вона мусить прибирати інші форми.

КОМУНІСТИЧНИЙ КОНҐРЕС „ПРОТИ ІМПЕРІЯЛІСТИЧНОЇ ВІЙНИ" В АМСТЕРДАМІ

Комуністична преса цілого світа трубіла й трубить про світовий конґріс проти імперіялістичної війни, який відбувся 27 серпня ц. р. в Амстердамі (Голяндія). Що то був за конґрес, довідуємось із статі Адольфа Штурмталя з Відня, який був присутний на тому конґресі. Як відомо, цей конґрес затіяли деякі письменники й учені світової слави, Ромен Роллян, Барбіс, Ґоркий, Айнштайн і інші. Між ними Барбіс і Ґоркий належать до комуністичної партії, інші безпартійні. Але ці безпартійні легко ловляться на високі слова комуністичних діячів про світовий мир, про боротьбу з імперіялізмом, і не помічають того, що **імперіялістична політика Москви є одна з головних перешкод для забезпечення світового мира.**

Колиб ці ідеалісти письменники, артисти й учені, що взялися скликати конґрес в Амстердамі, мали самі охоту приїхати на конґрес, то ще булоб пів біди. Але вони здебільшого не зявилися в Амстердамі, обмежилися тільки привітальними листами. Провід у конґресі, само собою, взяли його комуністичні орґанізатори — Мінценберґ, Міліолі та інші.

Конґрес, про людське око, називався „понадпартійним". Як виглядала ця „безпартійність", видно з того, що майже всі промовці навмір лаяли своїх противників — соціялістів за те, що Соціялістичний Інтернаціонал відмовився брати участь у цьому конґресі, керевонаму з Москви. Дісталось не тільки соціялістам, але й комуністам, прихильникам еміґранта Троцького. Один троцькіст у своїй промові на конґресі згадав про відомого Українцям комуніста Раковського, того самого, що був до 1923 року головою ради комісарів на Україні. Тепер Раковський перебуває на засланні на Сибірі, бо він не згодився з політикою Сталіна. Як тільки троцькіст на конґресі вимовив імя Раковського, то негайнож сталінці силою зіпхнули його з трибуни і не дали йому говорити.

Добра „безпартійність"!

На конґресі були також деякі соціялісти, які повірили комуністам, що конґрес буде „надпартійний". Але вийшло на ділі зовсім інакше. Іменем конґресу була проголошена „боротьба проти Соціялістичного Інтернаціоналу". Власне це й було **головне завдання** скликаного комуністами конконґресу. Німецький комуніст Геккерт просто обвинувачував голову Соціялістичного Інтернаціоналу, бельгійського професора Вандервельде, в тім, що нібито Вандервельде підчас своєї подорожі на Далекий Схід у 1930 році підготував напад Японії на Манджурію та Китай. І це обвинувачення не було найдурніше: були там ще ліпші!

Не боротьба проти війни, а війна соціялістичним партіям, війна незалежним від большевиків робітничим професійним орґанізаціям — це було **єдине завдання комуністичного конґресу в Амстердамі.** Комуніст Мінценберґ заявив на конґресі: „Що ми є проти війни — це так само собою зрозуміле, що про це не треба й говорити". **Тому то в постановах цього „противоєнного конґресу" навіть нема практичних пропозицій, як боротися проти военної небезпеки.** Зате є сила великих слів про „соціял-фашистів", які мовляв, тільки й думають про те, як почати нову світову війну, зокрема „інтервенцію" проти Радянського Союза.

Не міг цей „мировий конґрес" сушити собі голови такими „дрібницями", як практичні заходи для забезпечення мира. Бо погляд на военний буджет великих держав відразу показав би, що большевицька держава зовсім не таке невинне ягнятко, як порівняти з „хижаками імперіялізму". Дійсно, в 1930—31 році Анґлія витратила на свої військові сили 555 міліонів долярів, Франція 455 міліонів, Італія 228.9 міліонів, Японія 242 міліони а Радянський Союз 597 міліонів, отже більше, як Анґлія.

Конґрес в Амстердамі — це чергова комуністична демонстрація для підсилення московського впливу в Европі та в цілім світі. Але не помогли комуністам поети й артисти: свідомі люди побачили відразу, що тут є „нечиста гра", і відвернулися від нового большевицького видовища.

С. А.

СТОЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ НАРОДИН БЕРНСОНА, ПРИЯТЕЛЯ УКРАЇНЦІВ

В столичнім місті Осльо утворився комітет для устійнення програми свята сотних роковин народження письменника та драматурґа Бренстерне Бернсона (1832-1910). Буде це загально- народнє свято.

Предсідником комітету вибрали Нільса Тредаля, міністра освіти й науки. Комітет постановив, що ювилей відбутисяме коло 8 грудня 1932 р. себто в день народин поета. В святі візьме участь увесь нарід. Згідно з передвступною програмою, головне свято відбудеться в Норвеськім Народнім Театрі в Осльо та в тамошнім університеті. Пічнеться свято 4 грудня, а потреває пять днів. Народній Театр виставить кілька Бернсонових пес, нпр. „Марія Стюарт у Шотляндії", „Понад наші сили" (I. частина), „Коли цвіте молоде вино". Та найбільшою сензацією буде вистава драми Бернстерне Бернсона, яку щойно цього року віднайшли між поетовими паперами. Це історична драма п. з. „Царство братів". Пєсу виведе на сцені Берн Бернсон, поетів син, славний норвеський актор. Університет в Осльо уладить низку відчитів про Бернсона. Крім інших матимуть відчити університетські професори Галідан Кот і Франсіс Бул, автори визначних творів про життя Бернсона. Університетська бібліотека в Осльо робить приготування до великої вистави Бернсонових творів, рукописів, портретів і т. д.

Українці теж збираються післати на виставу переклади його творів, що вийшли в українській мові, критики й нариси про поета в українській мові, тимбільше, що Бернсон був горячим прихильником українського народу, а навіть написав велику статтю, в якій виступив сміливо в обороні Українців і проти гноблення українського народу Поляками в Галичині. За це дуже не злюбили Поляки Бернсона й дуже були накинулися на нього по часописах і журналах.

Дня 8 грудня, в день Бернсонових народин, відбудеться раннім ранком богослуження на його гробі в Осльо. Заступники норвеських товариств і союзів і заступники з чужини (тому, як вище вже згадано, не повинно тут забракнути й делеґації від українських товариств) зложать цвіти на Бернсоновім гробі. Пізніше тогож дня відбудуться великі збори в головній авлі університету. Промовлятиме або голова стортінґу (норвеського парляменту) або президент міністрів, а **також чужі делеґати.** Фільгармонійна орхестра відіграє Бернсонові пісні. Вечером тогож дня в Народньому Театрі буде концерт Бернсонової лірики й музики. Деклямуватимуть і співати визначні Бернсонові поезії. Після концерту уладять студенти похід зі смолоскипами від театру, а вкінці відбудеться великий бенкет.

Крім тих торжеств будуть і інші, які уладжують місто Осльо і багато товариств і союзів. Ті свята уладжуватимуть по всій Норвеґії, між іншим також в Авлестаді, в Ґавсдале, де багато літ жив Бернсон.

Бернсонова вдова Каролина, яка вже має 97 літ, усе ще жиє в Авлестаді. Вона (якщо дожиє до того часу) візьме участь у святі. На свято запросять багато чужинців. Вишле своїх делеґатів і Чехословаччина (як заповіли вже чехословацькі ґазети), бо Чехословаччина все високо цінила Бернсона, тимбільше, що Бернсон свого часу виступив був проти мадярського графа Апонія в обороні гноблених Словаків.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОЇ ВСЕСВІТНЬОЇ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ В ШИКАҐО.

В старім краю, у Львові, оснувався Виставовий Комітет з найбільших і найвпливовіших українських орґанізацій з метою помогти улаштувати Укр. Всесв. Виставу в Шикаґо.

***

Т-во У. Ф. Т. О., українських фотоґрафів у Львові, рішило виставити на Українській Всесвітній Виставі в Шикаґо свої образи й знимки.

***

Панна Стефанія Чижович прибула з краю до Америки як репрезентантка Кооперативи Народнього мистецтва, щоб тут на місці довідатися, що вже зроблено в справі української вистави.

***

Українська Всесвітня Виставова Корпорація розписує конкурс з кінцем цього місяця на виготовлення плянів на український виставовий павільон. Конкурс буде проголошений в Америці, Канаді і Старім Краю. Українські архітекти, позір! За найкращі пляни буде дві нагороди.

***

Досі повстало в Злучених Державах 20 Виставових Комітетів по ріжних місцях і стейтах. Деж решта українських товариств і громад? Просимо обізватись.

***

Ті Комітети, що вже поробили збірки, нехай дадуть своє справоздання і свої збірки нехай негайно пересилають до головної каси в Шикаґо.

***

Комітет не мусить чекати на розпродаж усіх книжок і аж тоді висилати свої збірки. Він повинен висилати сейчас, коли призбирається хочби 25 дол.

***

Кождий заснований Виставовий Комітет повинен надіслати до головної канцелярії в Шикаґо імена членів Комітету й хто який уряд займає, не забуваючи при тім подати адресу голови або секретаря Комітету.

***

Ввиставові Комітети побіч збірок та приєднування членів до Виставової Корпорації повинні занятись уладжуванням концертів, балів та інших вистав на ціль Української Вистави.

***

Всякі листи чи грошеві посилки посилати впрост на адресу канцелярії, а не на імена поодиноких урядників.

***

Де ще нема зорґанізованого Виставового Комітету, там він негайно повинен повстати. Нехай українські громади й товариства докинуть свою цеголку до збудовання української будівлі, що має символізувати нашу життєздатність.

***

Просимо всіх безпроволочно братися до праці і нас повідомляти про вашу працю, бо ми незадовго оголосимо всі громади і всі товариства, що вже працюють у цім напрямку.

***

Адреса Української Всесвітньої Виставової Корпорації:

Ukrainian World's Fair Exhibit,
2006 W. Chicago Avenue.
Chicago, Illinois, U. S. A.

Август Стріндберґ.

ОСІНЬ.

(2)

Написав про це в листі, довгому, пристрасному. Жінка відповіла, що годиться та що вона щаслива, що йому прийшла така сама думка до голови, як її.

Два дні опісля приїхав до Вахсгольму. Був гарний вересневий день. Зїв сам обід у великій готелевій салі, випив склянку вина. Знову почувався молодим. Було тут багато світла й повітря. В далечі зарисувалися фйорди, імлисто-блакитні, лише відтінок надбережних берез був якийсь інший. В городі цвили ще ґеорґінії, а кльомби резеди розливали довкола запах. Бжоли поодиноко перелітали до пустих уже цвітів і розчаровані верталися до вуликів. У заливі вітрильники посувалися під леготом, а на закрутах вітрила лопотіли, вдаряли об щогли, чайки зі скреготом втікали перед рибалками, які ловили рибу в тих плитких човнах.

Вкінці на овиді, поза стіною ялівцевих кущів, що вкривали скелю, показався димок. Серце забилося йому сильніше. Пійшов над беріг. Ось виріс комин посеред заливу, а зараз на передній щоглі побачив прапор.

Іде, чи може щось задержало її? Досить булоб, щоби котресь із дітей розхорувався, аби мусіла лишитися дома. Діти, що в останніх тижнях зійшли були на другий плян, знову висунулися наперед, наче станули між ним і нею.

Ішов до пристані. Вкінці пристанув біля стовпа. Очі впялив у корабель, який збільшувався, а струя води біля керми переливалися, наче потік розтопленого золота на блакитну, легко схвильовану поверхню моря. Ось уже бачить, як ходять люди по чердаку, як моряки вештаються із шнурами в руках.

На чердаку, біля керманичевої будки, замиготіло щось білого. В пристані крім нього німа нікого, то, самособою, вона нікому іншому не буде махати хусточкою. За хвилю бачить, як хтось махає хусточкою. Виймає й собі хусточку, махає й при цьому завважує, що його хусточка не біла. Давно вже для ощадности купує кольорові. Корабель причалює до берега — він пізнає свою жінку. Витаються очима, та ще не можуть говорити, бо задалеко. Корабель пристанув. Жінка помало сходить східцями. Це вона, й наче не вона. Десять літ лежить поміж давнім портретом молодої жінки і теперішнім. Відтоді мода змінилася, крій суконь теж інший. Давніше її гарна стать зарисовувалася дрібними легкими лініями під плащиком, що приманливо заокруглював її рамена. Тепер уся стать опоганена довгим плащем. Так, це була вона й не вона. Обняв її і поцілував. Спиталися одно одного про здоровля, потім він спитав її про здоровля дітей. Виходили на беріґ. Слова вирималися їм з трудом з грудей, сухі, змучені. Яке це дивне! Здавалося, що одно одного стидається, бо ні словечком не згадали про листи.

Вкінці чоловік здобувся на відвагу:

— Можеб ми пішли ще на прохід, заки зайде сонце.

— Добре, ходімо.

Йшли помало вулицями міста. Всі літні віллі мали позабивані вікна, всі сади опустошіли. То тут то там серед листя дерев виднілм осиротілі яблока, та на кльомбах не було ні цвіточки. Веранди без лямпіонів пригадували кістяки, а де давніше роїлося від людей, і чути було сміх — тепер царила мертва тишина.

— Ах, якжеж чути в усьому осінь! — озвалася.

— Так, сумно глядіти на таку віллю.

І пішли далі.

— Ходім поглянемо на те місце, де ми мешкали — піддала жінка.

— Добре, то буде цікаве.

Перейшли біля купелевого заведення. Там стояв домик, наче стиснений домами огородника й якогось моряка, з червоним парканом, із верандою й огородцем.

Прилинули зараз спомини минулого. Ось у цій кімнаті народився їх перший синок. Скільки то радощів, скільки втіхи. Скільки веселих пісеньок. Онтам посадили вони корч рожі. Ось там грядочку суниць. Вони їх посадили, підгортали, а тепер їх майже нема; все заросло травою. Там на ясенях осталися ще сліди гойданок, яких нині також уже нема...

— Дякую тобі за твої любі листи, — відізвалася нараз і стиснула його за руку.

Зачервонівся й нічого не відповів. Завернулись до готелю. По дорозі чоловік оповідав жінці подробиці зі своєї подорожі. В готелі казав накрити стіл у великій кімнаті, той сам стіл, при якім сиділи колись. Сіли до обіду. І ось знову сидять напроти себе — око в око. Взяв кошичок з хлібом і подав їй. Усміхнулася. Вже давно не був такий ввічливий для неї! Обідали не дома, а в готелі, тому зараз почали балачка, живу й щиру, наче дует, у якому обое затопилися в давно забутих споминах. Віджили спогади! Очі їм ясніли, морщини на лицях розійшлися зовсім. Ах, золоті часи, рожеві часи, які переживаємо лише раз у житті — коли взагалі їх переживаємо — а яких багато, багато взагалі не зазнали!

Після обіду сказав щось на вухо жінці і вона зараз вернулася з пляшкою шампанського.

— Що ти тепер думаєш, Акселю? — спитала жінка наче докірливо.

— Про весну, яка минула, одначе вернеться.

Не лише над тим думав. Наче кіт, якийсь закрався до хати, пересунувся перед ними образ дітей, з тарілками, з молочною кашкою... Та нараз на душі стало лекше. Ясночервоне вино знову порушило струни чарівних спогадів. Години минали за годинами. Встали й пішли пити каву до сальонику, в якім було пяніно.

— Якжеж там мої діточки... — відізвалася жінка, що перша пробудилася з мрій.

— Сядь заспівай, — сказав, відчиняючи пяніно.

— Щож заспівати? Тиж знаєш, як давно я вже співала.

Так він знав це, одначе тепер, так дуже хотів, щоби заспівала щонебудь.

Сіла й заграла якусь мельодію. Пяніно було старе, розбите.

— А щож заспівати? — спитала вдруге.

— Ти сама знаєш, Ліліт — відповів. Він не мав відваги стрінутися очима з її зором.

— Ага, твою пісоньку! Не знаю, чи добре тямлю. — І стала підспівувати: „Якаж це та країна, де любко мій жие".

Та голос її, на жаль був гострий і хроповатий, а що не була певна, то й звучав не дуже ясно. Хвилинами подобав до крику з глибини душі, яка чує, що полудне вже минуло й надходить вечір. Пальці, погрубілі в тяжкій домашній праці, вже не могли як слід відчувати тонів. До того ще й пяніно було знищене: сукно на молоточках стерлося, голе дерево вдаряло в металеві струни.

Колиж пісня затихла, жінка не важилася якийсь час глянути на чоловіка, наче ждала, що він підійде до неї та щось скаже. Та він не підійшов і в кімнаті царила тишина. Коли обернулася до нього, побачила, що Аксель сидить на канапі та плаче. Хотіла кинутися до нього, обняти його за голову, поцілувати, як давніше, та нараз задеревіла, похнюпила очі до землі.

Чоловік держав між пальцями незакурене цигаро. Як настала тишина, відгриз кінець і закурив.

— Дякую тобі, Ліліт — сказав, пускаючи хмаринки диму. — Тепер може напємося кави?

Пили каву й говорили, де то булоб добре поселитися на другий рік. Одначе балачка не йшла, слова повторювалися.

Вкінці чоловік не видержав і позіхнув.

— Пійду спати, — сказав.

(Конець буде)

Чоловік: Цієї зими не поїдемо до Фльориди — мусимо подумати про наші довги.

Жінка: Я гадаю, що про довги можемо подумати й у Фльориді.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

О. Д. В. У., ч. 12, Филаделфія, Па. — Не можемо містити подрібного розрахунку, а тільки загальний в рубриці: Як ми помагаємо Рідному Краєви, бо в такий спосіб поступаємо й з іншими орґанізаціями і збірками. І подяку випускаємо, бо вже про ню була згадка, а до того треба відзвичаюватися дякувати за примірне сповнювання громадянських обовязків. Сама свідомість сповненого обовязку є найкращою подякою.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

AMERICAN SPIRIT.

Mr. Bohdan Kachaniuk states that he is surprised about my discussions pertaining to Ukrainian priests, and protests against such discussions. He does not like that I agree with Mr. Flora's suggestions that our priests should talk in English to American born Ukrainians, they must be modern and be an example. In my article I stated the date of the "Svoboda," in which Mr. Flora wrote his article, also the date on which a priest wrote his, and from the article Mr. Kachaniuk wrote to the "Svoboda," of Oct. 4, page 3, it looks to me that Mr. Kachaniuk did not go to the trouble to fiind out and read over as many times as he should the article which was in the "Svoboda," of Sept. 23, page 3. So I would suggest you, Mr. Kachaniuk, read it over, and if you cannot read have someone read it to you, and you will find in that article an attack on American born Ukrainians, saying that we crawl over our grades in school like crabs, start learning something but never finish and still enjoy success in the business world, that means we are not crabs and the biggest ignorants in the world.

As to the number of priests I do know, I can say I know just as many as you do, Mr. Kachaniuk, but it happens that they all are European born, and I'm sorry to say that their English amounts to nothing. You stated that Ukrainian priests work hard to learn the English language like other immigrants. I do not like to state any priests name which I know, but I wish to state that I heard the speech of Dr. Myshuha at Wilkes Barre at a mass meeting which was called by the Supreme Officers of the Ukrainian National Association of America to discuss the reform of the said organization, and I heard a few remarks made by Dr. Myshuha in English, which was perfect and I am sure that the priests I know were in America over 20 years and can't speak English, although Dr. Myshuha hasn't been in America long but his English perfect. I could name you hundreds that I know among Ukrainian intelligency, who came to America and learned English, they wanted to and did, and the school and books is the only source where they could get it, so there isn't any reason for not knowing English as there isn't for not knowing Ukrainian, and I want to assure you that I know Ukrainian just as good as English.

For your information, Mr. Kachaniuk, I wish to state that the English is pronounced different by the lips of high school, college and university graduates of different states, but under the pen it is the same, and I assure you that they will not buy a dog in place of a duck.

If the American born Ukrainians had such opportunities, schools and teachers to teach them Ukrainian, like the priests have to learn English there would be no excuse, but if the patrol wagons and police with riot clubs surround the churches and drive the fathers and mothers away from the churches, the children naturally are driven away from the schools, so who is at fault, Mr. Kachaniuk?

I must say that there is a difference in the words duck and dog, in the way it is written and pronounced without adding the word "kachkis". You say the priest knew it was a Jew he had to deal with. Why didn't he use the Ukrainian language instead of a mixup of trash?

The priest, or any other person, should not wait until the neccesity arises, he should be prepared to speak when it does arise. I agree that all Ukrainians should speak Ukrainian where it is necessary, and likewise English. I do not want to distract any one from the main track, but the article which was in the Svoboda signed only "A Priest" attacks American born Ukrainians calling us crabs and biggest ignorants in the world, therefore any self respecting person should arise and protect his own respect and honor of school and country in which he is born, and if the priest calls American methods ignorant, what is he doing here? And if your an American born Ukrainian, Mr. Kachaniuk, think this over. No hard feelings what so ever. This is the American Spirit.

Frank Boyko.

(As the writer of the above letter criticizes others for the use of the English language, and assures the readers that he knows Ukrainian as well as English, the contribution is published without any changes or corrections.— Ed.).

СПІЛЬНИЙ ВИСТУП ХОРІВ НА ВСЕСВІТНІЙ ВИСТАВІ В ШИКАГО.

Підчас Всесвітної Вистави в Шикаго український нарід матиме на Виставі свій „Український Тиждень". На той тиждень Українцям буде віддана величезна арена, „Солджерс Філд", на якій вміститься 150,000 людей на один раз. Тут український нарід буде мати нагоду пописуватися своїми співами і танками й ще деякими продукціями. Балетмайстер Авраменко готується підготовити тисячі вишколених танцюристів до виступу на цей тиждень. Булоб добре, колиб виступили хоч 1,000 співаків. Тому я піддав би такий плян: Щоб створився комітет із знавців співу, який вибрав би відповідні українські пісні і їх вислав по всіх хорах, котрі істнують в Америці і в Канаді. Ці хори вивчилисяб цих пісень і зїхалися би два дні перед „Українським Тижнем" до Шикаго і зробити тут в тих двох днях загальний контест українських хорів, з двома чи трома нагородами. Ці нагороди мала би дати Українська Всесвітня Виставова Корпорація в Шикаго. По контесті зробити кілька спільних проб і разом виступити на „Українськім Тижні" під одною диріґентурою.

Хто мав би бути диріґентом, рішить Комітет враз з Українською всесвітньою Виставовою Корпорацією.

Панове композитори, диріґенти, хористи, що думаєте?

М. М. Белегай.

ЮВИЛЕЙ ЕПИСКОПА БУЧИСА, ЛИТОВСЬКОГО ПАТРІОТА.

Імя епископа д-ра Петра Бучиса є відоме серед Українців, тут в Америці й там у краю. Це Литовець, католик, іменований епископом східного обряду та призначений для Росіян, що перейшли на католицизм, але залишилися при східнім обряді. Він теж дуже добре обзнакомлений з положенням української церкви, як і з політичним положенням українського народа.

Знаю, що Брати Українці цікавляться життям Литви і литовськими великими діячами. І тому згадую тут про епископа Бучиса, бо на це він заслугує, не тому, що він епископ, та що в тім році припадає його 60-літня річниця уродин, але тому, що він є людиною великої освіти і великим литовським патріотом.

Епископ Бучис знає яких 10 чужих мов. Може ними говорити і тими мовами писати. Але в часах найгіршої московської реакції, коли за вживання литовської мови можна було не то до тюрми, але навіть на Сибір дістатися, еп. Бучис пильнував литовської мови як найдорожчого скарбу і піддержував своїми писаннями усі литовські видавництва та часописи, що виходили нелегально, за кордоном, в Америці й у Німеччині. За такими дописувачами до литовських газет пильно слідила тоді московська жандармерія і тільки найбільш характерні та відважні литовські патріоти не дали залякатися жандармерії, ні тим карам, що їх ждали, як би їх розпізнали.

Як діяльним був еп. Бучис, пізнати по тім, що з його писань було би яких 200 томів книжок.

Підчас париської світової вистави в 1900 р. вславився еп. Бучис як муж науки, будучи членом міжнародньої делеґації для приняття міжнародньої помічничої мови. А до цеї делеґації належали найзвизначніші европейські вчені.

Епископ д-р Бучис має дуже основну освіту. Докторат теольоґії набув у 1901 р. Був професором у духовній семинарії, а потім професором і ректором Петербурської Духовної Академії. Був теж репрезентантом Литви при Апостольській Столиці. Звидів ріжні краї Европи, був в Австралії, а теж кількома наворотами в Америці. Тут був він якийсь час редактором литовського часопису "Dravgas". А вернувшися з Америки до Литви, заходився біля зладження литовського університету, а коли його основано, став його ректором.

Епископом іменовано його в 1930 р.

Коли серце литовського народа звертається сьогодні з любовю до еп. Бучиса, то це є відплата за десятки літ його вірної служби для литовського народа. А ви, Браття Українці, не забувайте, що він є і вашим великим другом.

Казис Відікавсказ,
Филаделфія, Па.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОДЯКА.

Дня 6. вересня помер **Стах Камінський,** член Товариства „Запорожська Січ", від. 388 У. Н. Союза в Честер, Па.

Вдова по покійнім, Анна Камінська, дякує головному урядови У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного і за те, що кождого року уділювано хорому покійникови допомоги в сумі $50. А хорував покійний 5 літ і був оперований.

Вдова дякує також урядникам і членам 388 відділу за останню прислугу, яку вони віддали покійному.

Стефан Верещак, секр.

— Того, що я сьогодні пережив, не бажаю моїм ворогам.

— Яка прикрість стрінула тебе?

— Я виграв десять тисяч долярів на льос.

ОТСІ ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОДАЄТЬСЯ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

ГАЙДАМАКИ або ІЛЮСТРОВАНИЙ КОБЗАР Т. Шевченка з дуже гарними ілюстраціями, виданий артистом А. Г. Сластьоною. Формат книжки 14x17. В паперовій оправі $3.50. Тепер — $2.00
В полотняній оправі $4.50. Тепер — 2.75
В гарній люксусовій оправі $6.00. Тепер — 3.50
КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 707, оправлений. Ціна $2.50. Тепер — 1.75
КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА, сторін 309, видання Українського Слова. Ціна $1.50. Тепер — 1.00
ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в гарній оправі. Ціна $8.50. Тепер — 5.00
ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5-ох томах, звичайна оправа. Ціна $15.00. Тепер — 7.50

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УЧІТЬСЯ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Коли ви не знаєте по анґлійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже троха розговоритися, так старайтеся добре опанувати анґлійську мову. — Понижче подаємо спис словарців і підручників, які вам поможуть в науці анґлійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Тлумач і Словар: для вивчення читати, писати і говорити по анґлійськи з поданням докладної анґлійської вимови. II. часть Новий Практичний укр. анґл. і анґл. укр. словар. Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна — $2.00
В гарній полотняній оправі — 2.50
ПРОВІДНИК 240 сторін, без словарця, звичайна оправа — 1.00
В полотняній оправі, без словарця — 1.50
Українсько-анґлійський і анґлійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з граматикою, азбукою друкованою і писаною і що найважніше з вимовою анґлійських слів. Величина і формат словарця 5½x2½ цалів. Оправлений в червону мягоньку імітаційну шкіру, оздоблений гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папери, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є поазбучний реджістер — 1.50
Українсько-анґлійський і анґлійсько-український КИШЕНКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ — 1.00
Українсько-анґлійський і анґлійсько-український СЛОВАРЕЦЬ з додатком поучень ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ — 75
Українсько-анґлійський і анґлійсько-український СЛОВАРЕЦЬ — 50

Всі повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ Й ПИСЬМІ,

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40..... 40
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, I. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.! III. частина 60 сторін. 1.00
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, сторін 96. 65
Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського. 75
Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського 65
Методичний Підручник до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ Й БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.
Ціна $1.10.

Замовляти:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК,

ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ І ПЕЧИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова — $ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи — 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ КУХАР — 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на анґлійський спосіб — 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДО НАУКИ НОТНОГО СПІВУ

Основи теорії музики, Івана Левицького. Ціна — 50 ц.
Популярна наука гармонії, Івана Левицького. Ціна — 75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОЛИТВЕННИК ВІРУЮ

потверджений гр.-кат. митрополичим ординаріятом. Звичайна полотняна оправа, дуже гарний друк і папір.
Ціна — 75 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до книгарні Свободи.
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Books in the English Language.

A VOICE FROM UKRAINIA, Biographical Sketch and translations from the works of Ivan Franko by Percival Cundy	$ 50
THE KOBZAR OF THE UKRAINE, being select poems of Taras Shevchenko done into English verse with biographical fragments by Alexander Jardine Hunter, illustrated	$1.25
UKRAINE, THE LAND AND ITS PEOPLE, by Stephen Rudnitsky, Ph. D. (containing six full-size maps)	$1.75

All three books for $3.00.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA,
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З Українського Дня на визвольну боротьбу.

З Українського Дня, який відбувся 18. вересня, було загального приходу $725.16, а розходи виносили $472.85.

Чистого доходу остало $252.31. З того вислано до Обеднання $250 з призначенням на визвольну боротьбу.

В касі осталося $2.31.

Добровільні жертви зложили по $5: Бр. св. Василія, від. 339 У. Н. Союза, Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. Союза, Тов. „Січовий Дім" у Филаделфії, Тов. Укр. Ам. Горожан, Союз Українок з Честер, Укр. Горож. Клюб з Фініксвіл, Бр. св. Михаїла, від. У. Н. Союза з Бріджпорт, Па., і Павло Штоґрин з Филаделфії $2. — Разом $37.

О. Д. В. У., ч. 12.

За Фінансовий Комітет Українського Дня: **Іван Беляк, Семен Рутецький, Стефан Слободян, Микола Воронік.**

—o—

РІВЕРГЕД, Л. А., Н. Й.

На Рідну Школу.

На хрестинах у Френка й Анни Ломаґа в Істпорт, Л. А., зложили на Рідну Школу: по $1: А. Ковальчик, Ф. Ломаґа, І. Ломаґа, М. Прохідний, Ю. Березинський, А. Капляр. — Разом $6.

Гроші переслано через Обеднання.

Ю. Березинський.

—o—

БЕЛВІЛ, Н. ДЖ.

На політичних вязнів.

На бажання І. сотні з Ню Йорку, II. з Джерзи Сіти Чорноморських Січей відбулася дня 5-го вересня (Лейбор Дей) родинна прогулька до мого садку. На цю прогульку прибули кілька членів з родинами і з III. сотні з Нюарку.

Прогулька відбулася в чисто родинний спосіб. Січовики привезли з собою музиканта, що грав на акордіон і фоноґраф, що грав українські пісні й танки. Гром. Іван Вареница з Белвіл достарчив соди й пива. Пані А. Руда постаралась о каву, пампухи й два бушлі „пічесів".

На це все Січовики уложили собі ціну, за яку купували напитки, овочі, каву і пампухи. З цеї родинної забави прийшло чистого приходу $21, що зараз було обраховано по скінченню забави при участи одного члена Січи з III. сотні, а другого з II. сотні.

Той прихід припоручено мені вислати на ціль, яку я уважаю за найконечнішу.

Отже я післав $11 через Обеднання на політичних вязнів в Галичині, а $10 післав особисто до мого рідного села Куличків, пов. Сокаль, Галичина, на поправу даху читальні Просвіти.

Про це даю до відома всім тим Січовикам, що брали участь у тій родинній прогульці, а гром. Ів. Варениці на цім місці дякую за те, що дав напиток без ніякого для себе зиску.

Т. Рудий.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

На Рідний Край.

Братство св. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союза вислало через Обеднання $75 на Рідний Край. Збірка з 30-літнього ювилею $61.93; Бр.св. Петра і Павла доложило $13.07, отже вислано разом $75. — Гроші призначені: на Рідну Школу $50 і на Військову Орґанізацію $25.

Микола Бусько, секр.

СТРАШНА ПАРАДА.

Під таким наголовком варшавський „Роботнік" містить статтю, з якої по конфіскаті остався тільки початок. У несконфіскованім уступі читаємо:

„Цьогорічне літо минає під знаком збільшених „санаційних" урочистостей, зїздів та парад. Головний режісерський штаб, щоби зацитькати та закричати дійсність, змобілізував усі сили, виголодженому „радісною творчістю" народови приготовив низку видовищ, помислових, кольорових, уріжноманітнених тут і там спеціяльними несподіванками. Було все, що тільки могло бути: „реґіональні ґрупи" й Гуцули, пожежники й кропильники, епископи й масони, прапори й феретрони, дівиці з міртовими ґалузками й посли з ББ, фраки, ордери й остроги.

„Але режісерія, що ділала так справно (при помочи державної адміністрації, очевидно), коли йшло про кольорові мальованки, про барвне тло польської фатаморґани, всеж-таки не станула на висоті завдання, як конструкторка цілого нашого „сценічного простору". З буйністю тла не згармонізовано подробиць, дозволено їм грати й ділати самітно — а в висліді все те робило враження, якби хтось вложив фрак на брудну й подерту сорочку, а блискучі лякери на смердючі онучі".

Жінка: Я принесла до нашого дому все. Ти, заки оженився зі мною, не мав нічого!

Чоловік: О, ні!

Жінка: Що?

Чоловік: Я мав спокій.

НОТИ НА ХОРИ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ.

НОВІ НОТИ! НОВІ НОТИ!

ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

НОТИ НА ХОРИ

НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на мужеський хор, 1. Ішов жовняр з войни, 2. Ой співаночки мої, 3. Сонце ся сховало, муз. С. Людкевича	25 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на муж. хор, 1. Там де чорна гора, 2. Сонце вже сховалось, С. Людкевич	15 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, 1. Ой кум до куми, 2. Будь ми здоровая, міш. хор з форт., С. Людкевич	20 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, міш. хор з форт. Котилася та зоря із неба, С. Людкевич	25 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, 1. А із ночі, із вечера, 2. Сонце ся сховало, на міш. хор, С. Людкевич	20 ц.
ЧОВЕН, на міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка	20 ц.
НАД ДНІПРОВОЮ САГОЮ на міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка	20 ц.
МИНЕТЬСЯ НІЧ, міш. хор, Т. Левицький	20 ц.
ГЕЙ ПО ГОРІ, на міш. хор, Ф. Колесса	15 ц.
ЩЕДРИЙ ВЕЧІР, міш. хор, Я. Ярославенко	20 ц.
ОЙ ІДУТЬ, ІДУТЬ ТУМАНИ, на міш. хор, Я. Ярославенка, слова Ів. Франка	15 ц.
НА НЕБІ СОНЦЕ ГАСНЕ, міш. хор, В. Безкоровайний	20 ц.
1. НА ГОРОДІ ТА ВСЕ БІЛІ МАКИ, 2. КОЛИСКОВА, на мішаний хор, Вериківський	15 ц.
ТЕЧЕ ВОДА ЗПІД ЯВОРА, в супр. форт. на мішаний хор, Я. Ярославенко	40 ц.
РАНО В РАНЦІ, на міш. хор в супр. форт., Я. Ярославенко	50 ц.
ЖУРАВЛІ, слова І. Франка, на міш. хор, Я. Ярославенко	25 ц.
СУНЕ, СУНЕ ЧОРНА ХМАРА, на міш. хор, слова Івана Франка, муз. Я. Ярославенка	15 ц.
ТАМ НА ГОРІ ЗА ДНІПРОМ, міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. П. Сениці	15 ц.
ЗГАСАЄ ДЕНЬ, міш. хор в супр. форт., П. Сениці	20 ц.
ОЙ ІШЛИ НАШІ СЛАВНІ ЗАПОРОЖЦІ, міш. хор, А. Вахнянин	20 ц.
РІЧЕНЬКА, міш. хор, І. Лаврівський	25 ц.
ОСІНЬ, міш. хор, І. Лаврівський	20 ц.
ВЯЗАНКА НАРОДНИХ ПІСЕНЬ (ЛЕТІВ ОРЕЛ), на міш. хор, Н. Кумановський	20 ц.
ЗАСПІВАЙ МИ СОЛОВІЮ, міш. хор, І. Лаврівський	15 ц.
СОНЦЕ ЗАХОДИТЬ, міш. хор, С. Людкевич	10 ц.
НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор, 1. Бігло, бігло козенятко, 2. Посіяла руту мяту, 3. Ой дзвони дзвонять, 4. Не стій вербо над водою, 5. Був собі журавель, Я. Степовий	35 ц.
ТЕЧЕ ВОДА, міш. хор, І. Левицький	20 ц.
ЧИ МИ ЩЕ ЗІЙДЕМОСЯ ЗНОВУ?, міш. хор в супр. форт., С. Людкевич	25 ц.
ГЛЯНЬ НА КРИНИЦЮ, міш. хор, слова І. Франка, муз. І. Левицького	15 ц.
ОЙ В ЧИСТІМ ПОЛІ, щедрівка на міш. хор, М. Вериківський	15 ц.
1. ГЕЙ УКРАЇНА ПОНАД ВСЕ, 2. НЕ ПОРА, міш. хор, Я. Ярославенко	20 ц.
ЩЕДРІВКА „ДЗВОНИ", на міш. хор, М. Тележинський	10 ц.
1. ОЙ ЩІТ, ЩІТ, 2. ОЙ НІХТОЖ ТАМ НЕБУВАВ, міш. хор, Степовий	15 ц.
МІМОЗА, міш. хор, Й. Кишакевич	20 ц.
МІСЯЦЬ ЯСНЕНЬКИЙ, міш хор, слова Лесі Українки, муз. Й. Кишакевич	15 ц.
ЛЕБЕДИНА ПІСНЯ, міш хор, Й. Кишакевич	40 ц.
І СВІТАЄ І СМЕРКАЄ, міш. хор, слова Шевченка, муз. Кашубинського	50 ц.
1. ВІТЕР В ГАЇ НАГИНАЄ, 2 Барвінок цвів, 3. Була колись Гандзя, 4. Не дивуйтеся дівчата, на міш. хор, М. Лисенко	30 ц.
ПОНАД ПОЛЕМ СМЕРТЬ ІДЕ, мішаний хор — Б. Вахнянин	20 ц.
ПОКЛІН БОРЦЯМ І СЛАВА, кантата на мішаний хор — Б. Вахнянин	20 ц.
САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, мішаний хор, супр. форт., слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина	25 ц.
ПІСНЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, мішаний хор, супр. фортепяна, музика В. Безкоровайного	20 ц.
НЕЩАСНИЙ, сольо для сопрана — (М. Шалкевич) В. Матюк	25 ц.
КРАЇНО ЛИВ, мішаний хор. — В. Безкоровайний	10 ц.
КВІТЧАСТИЙ ЛУГ, мішаний хор. — В. Безкоровайний	15 ц.
ОЙ У САДУ, мішаний хор з фортепяном, слова Т. Шевченка, музика В. Безкоровайного	15 ц.
НАРОДНІМ ЛИЦАРЯМ, мішаний хор — В. Безкоровайний	10 ц.
ГРАЮТЬ ТРУБИ НАД ДНІСТРОМ, мішаний хор, муз. Ф. Колесси	10 ц.
ГАГІЛКИ, мішаний хор. Картина етнографічна у співах народних. — Ф. Колесса	25 ц.
ОБЖИНКИ. Картина етнографічна у піснях народних на мішаний хор, уложив Ф. Колесса	75 ц.
У ПЕРЕТИКУ ХОДИЛА, слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина, на мішаний хор в супроводі фортепяна	50 ц.
ОЙ ЧОГО ТИ, ТОПОЛЕНЬКО, НЕ ЦВІТЕШ, міш. хор,—Й. Кишакевич	15 ц.
О, СОНЦЕ, мішаний хор, муз. Й. Кишакевича	15 ц.
ДО СВІТЛА, ДО СОНЦЯ, мішаний хор, — Й. Кишакевич	15 ц.
СОСНА, мішаний хор, — Й. Кишакевич	15 ц.
РОЗЦВІЛИ ДЗВІНОЧКИ КВІТИ, мішаний хор, — Й. Кишакевич	15 ц.
ЗНОВ ЛЕЧУ Я НАД СТЕПАМИ, мішаний хор, — Й. Кишакевич	15 ц.
ТИ НЕ ДИВУЙСЬ, ЩО ВЯНУТЬ КВІТИ, міш. хор. — Й. Кишакевич	15 ц.
О ЛЮБА ВКРАЇНО, міш. хор, Заколисна пісня на фортепян, В. Безкоровайного	25 ц.

НА СКРИПКУ

МЕРЕЖКА (Червоная Калинонька), скрипка з форт., І. Левицький	50 ц.
ЧАБАРАШКА, на скрипку з форт., С. Людкевич	25 ц.
УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 5, В. Безкоровайного	25 ц.
УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 1, В. Безкоровайного	25 ц.
УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 2, В. Безкоровайного	25 ц.
УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 6, В. Безкоровайного	50 ц.
УКРАЇНСЬКІ ДУМКИ на скрипку з форт., ч. 7, В. Безкоровайного	35 ц.
УКРАЇНСЬКА ШУМКА на скрипку з форт., І. Левітський	50 ц.

УКРАЇНСЬКІ МАРШІ, НА ФОРТЕПЯН, Я. ЯРОСЛАВЕНКА:

1. Марш Соколів	25 ц.
2. Пластовий марш	25 ц.
3. Марш Січовиків	25 ц.
4. Перші Запорожці	25 ц.
5. Марш вільної України	25 ц.
8. Над нашим Прутом	25 ц.
10. Марш Гайдамаків	25 ц.
11. Народній марш	25 ц.
13. Під українським стягом	25 ц.

Належитість треба слати разом зі замовленням.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 13 жовтня, точно в год. 8-мій ввечір. Кождого члена є обовязком явитись раз в місяць на зборах; це кождий член знає, однак не всі члени цей обовязок сповняють. Проситься членів, котрі зміняють свою адресу, щоб заразом подавали до відома секретареви свого відділу. Довжуючі члени зволять вирівнати свою залеглість, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Майка, предс.; М. Гримарчук, кас.; В. Ґурянський, секр.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ГЕРОЙ ПАЧКАРЕМ.

Цими днями Румунія має небуденну сензацію: виявилося, що найкращий румунський летун, національний герой, князь Ґіка, який недавно помер, був одним з найнебезпечніших пачкарів кокаїни.

Користаючи зі слави, якою він тішився й у краю й за кордоном, та знаючи, що просто виключеною річчю є якане-будь ревізія в його мешканню, Ґіка перевозив цілі склади кокаїни, засипаючи цілу Румунію цею жахливою білою трутиною. Сьогодні наркоманія огорнула Румунію. Як Ґіка на цьому перепачковуванню заробляв, не важко догадатися.

— Тату, відкіля вчені знають наперед, що буде затьма сонця?

— Бо читають ґазети.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(72)

Замішання здержало Фльору тільки на хвилю. Зараз вона пояснила, що прийшла до Африки зі своїми товаришами для наукових дослідів. „Бо я вже була в Америці з вами й Ґрейстоком і я знала дещо про цей край". Не підозріваючи нічого, лейді Ґрейсток закликала Усулю, ватажка Вазирів. „Двіста чорних із західнього побережа йде сюди за тими людьми", сказала вона, „і нам треба буде їх боронити".

Скоро зявився відділ Лювінія. Відділ був готовий кинутися на вояків, але Лювіні їх здержав. Він побачив, що противники слабші числом, і він зажадав видачі білих. Ставлячи це домагання, він вимахував руками у дивний спосіб. Його жовніри наслідували його, кричучи, щоб розбудити в собі завзяття.

Вазирі стояли за плотом спокійно. Під впливом Тарзана вони вже давно закинули цей дикий звичай. Спокійно ждали приходу ворога. Лейді Ґрейсток видала приказ білим заняти місце між Вазирами. Вона говорила як людина, що привикла приказувати. „Фльора і я — говорила — лишимося в таборі коло великого дерева. Не стріляйте, поки нас не заатакують".

Лювіні бачив при світлі огнища їх рухи. І бачив їх ще один глядач, котрий сидів високо серед зеленого листя, на томуж дереві, під котрим станула Фльора й Джейн. Одначе Лювіні не прийшов битись, а тільки взяти в полон Фльору Гокс. Відповідно до цього він укладав свій плян. Як його люди займали увагу Вазирів, він узяв зі собою кількох чорних на задню часть табору, щоб захопити дівчину підступом.

—o—